

Pasilan Rotaryklubi ti 31.8.2021

Ajankohtaista Akavan näkökulmasta

Sture Fjäder

Akava

Ajankohtaista

- Korona-exit, esim. koronapassin valmistelu
- Budjettiriiheen vaikuttaminen
- Työllisyystoimien vauhdittaminen
- Julkisen talouden velkaantumisen saaminen kuriin
- Työmarkkina- ja sopimusjärjestelmän murros
- Sovittelujärjestelmän uudistaminen ja resurssien vahvistaminen
- Tulevaan sopimuskierrrokseen valmistautuminen

Budjettiriihestä

- Avoinna mm. 100-150 milj. euron veronkiristykset, uudet ilmastopäätökset sekä julkista taloutta noin 100 milj. eurolla vahvistavat työllisyystoimet
- Esitys 6,7 mrd. euroa alijäämäinen, kroonisen velkaantumisen taittamiseksi tarvitaan parempaa työllisyyttä ja tuottavuutta
- Edellyttää fiksua kasvu- ja veropolitiikkaa, osaamispanostuksia, työllisyystoimia sekä työ- ja osaamisperusteista maahanmuuttoa
- Yksittäisiä nostoja: työn verotus, kotitalousvähennys, TKI-rahast, Suomen Akatemian eli tutkimuksen säästöt, poliisi
- Majasen selvitys uusista, nopeavaikutteisista täsmätoimista avoimien työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon parantamiseksi

Akavan budjettitavoitteiden pääkohtia

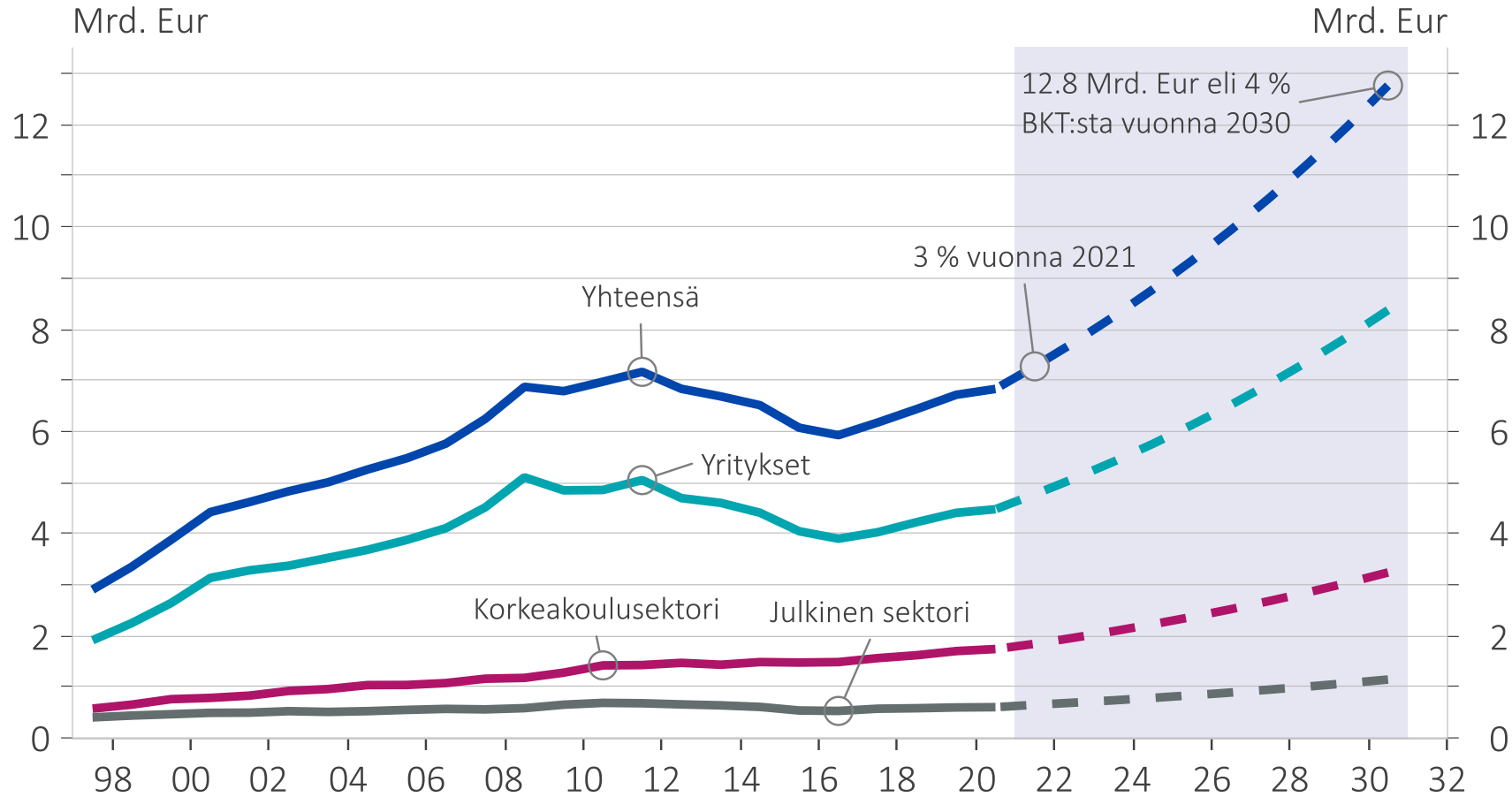
- **Kasvu ja verotus:** Käynnistetään verotuksen kokonaisuudistus, sitoudutaan TKI-panostusten 4 prosentin BKT-osuuteen
- **Osaaminen ja koulutus:** Konkreettisia toimia jatkuvassa oppimisessa
- **Työllisyys:** Tehdään päätöksiä työttömyysturvassa, kohdennetaan korkeakoulutetuille TE-palveluja
- **Työelämä:** Käynnistetään sovittelujärjestelmän uudistaminen, toteutetaan yt-lain kokonaisuudistus, uudistetaan YEL
- **Maahanmuutto:** Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneille automaattisesti pysyvä oleskelulupa
- **Turvallinen yhteiskunta:** Parannetaan turvallisuustoimijoiden resursseja, maalittamisen kriminalisointia koskeva lakimuutos

Työllisyystoimista

- 75 % työllisyysaste välitavoitteeksi ja päämääräksi 78 %
- Työttömyysturvan kehittäminen ja kannustavuus
- Täsmätoimia kohtaannon parantamiseksi:
 - Alueellinen liikkuvuus
 - Osaaminen
- Erityistoimet perusasteen varassa oleville
- Osaamis- ja työperustainen maahanmuutto
 - Sujuvoitetaan työlupien ja oleskelulupien myöntämistä
 - Lisätään ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää merkittävästi
 - Tehostetaan kotoutumista

TKI-rahoituksen kehitys

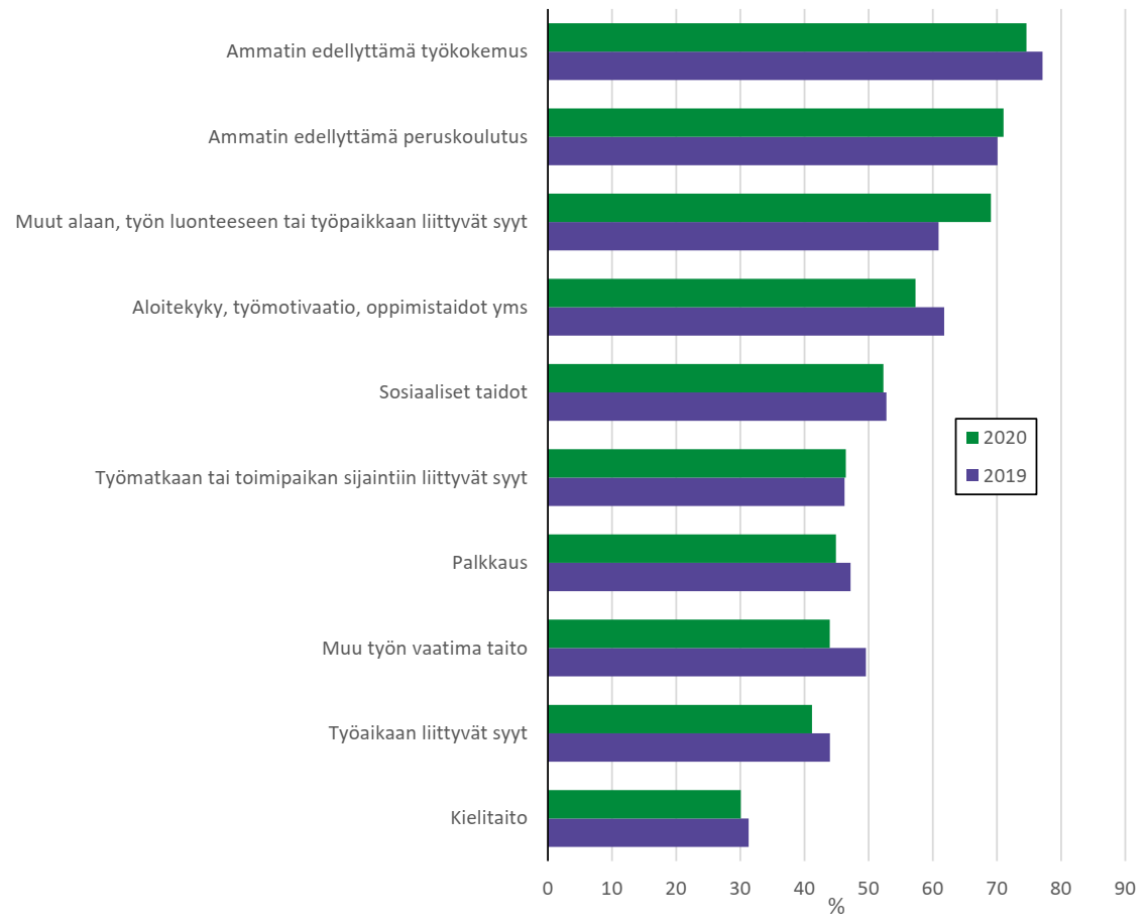
Investoinnit tutkimus- ja kehittämistoimintaan, käyvin hinnoin

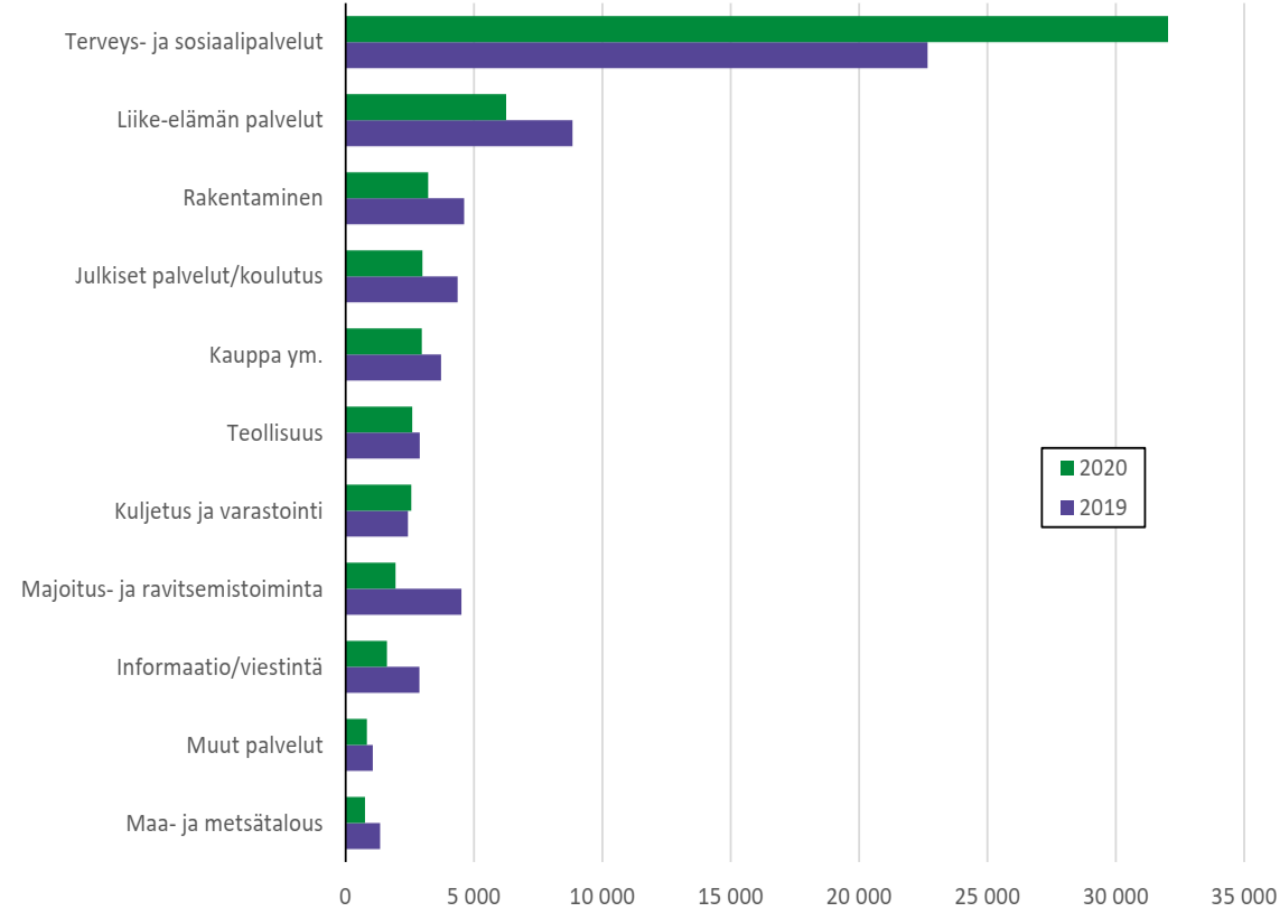
Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Työvoiman kohtaanto, tilannekuva

Työvoiman saatavuusongelmien syyt

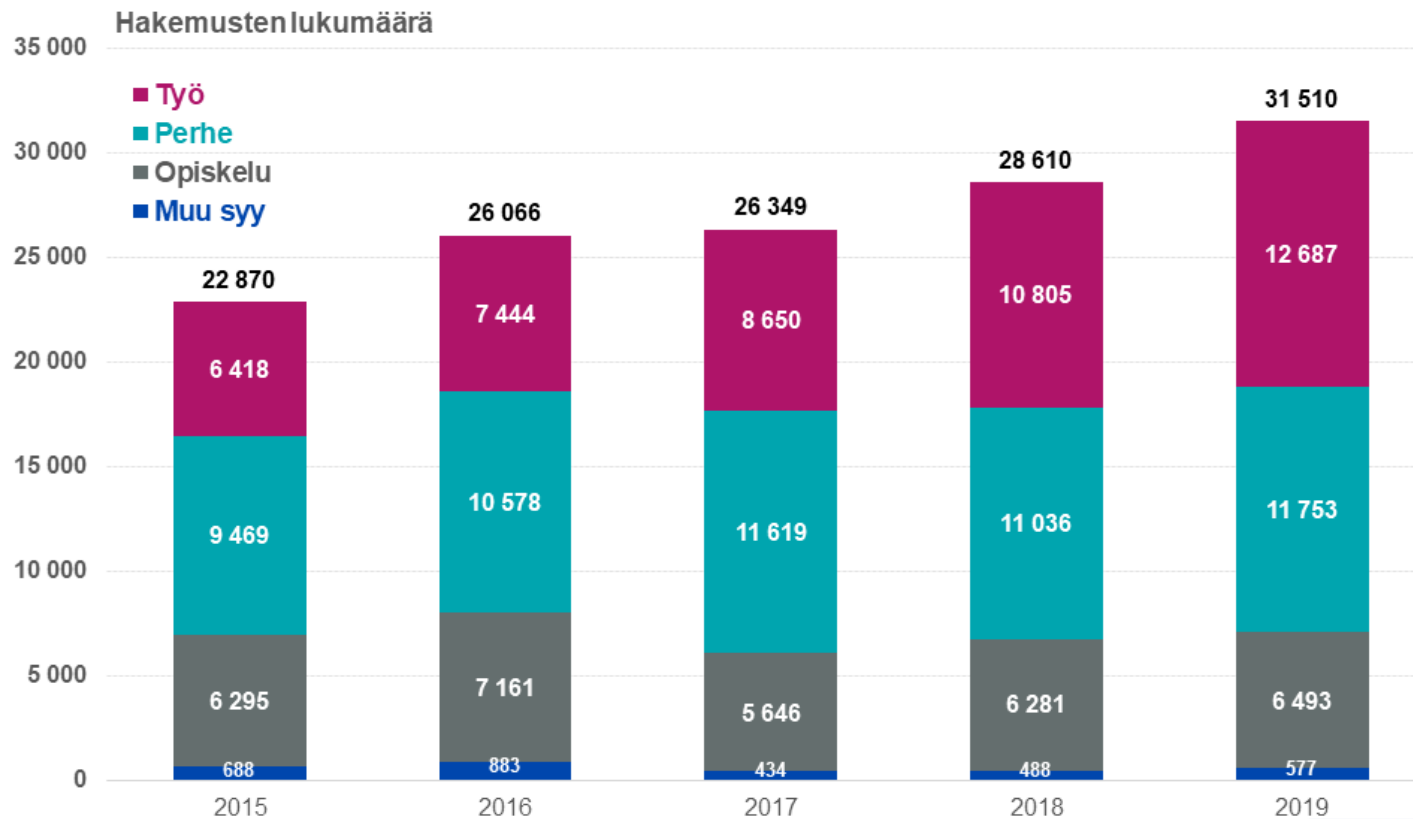
Saamatta jääneiden työntekijöiden määrä toimialoittain

Työperäinen maahanmuutto, tilannekuva

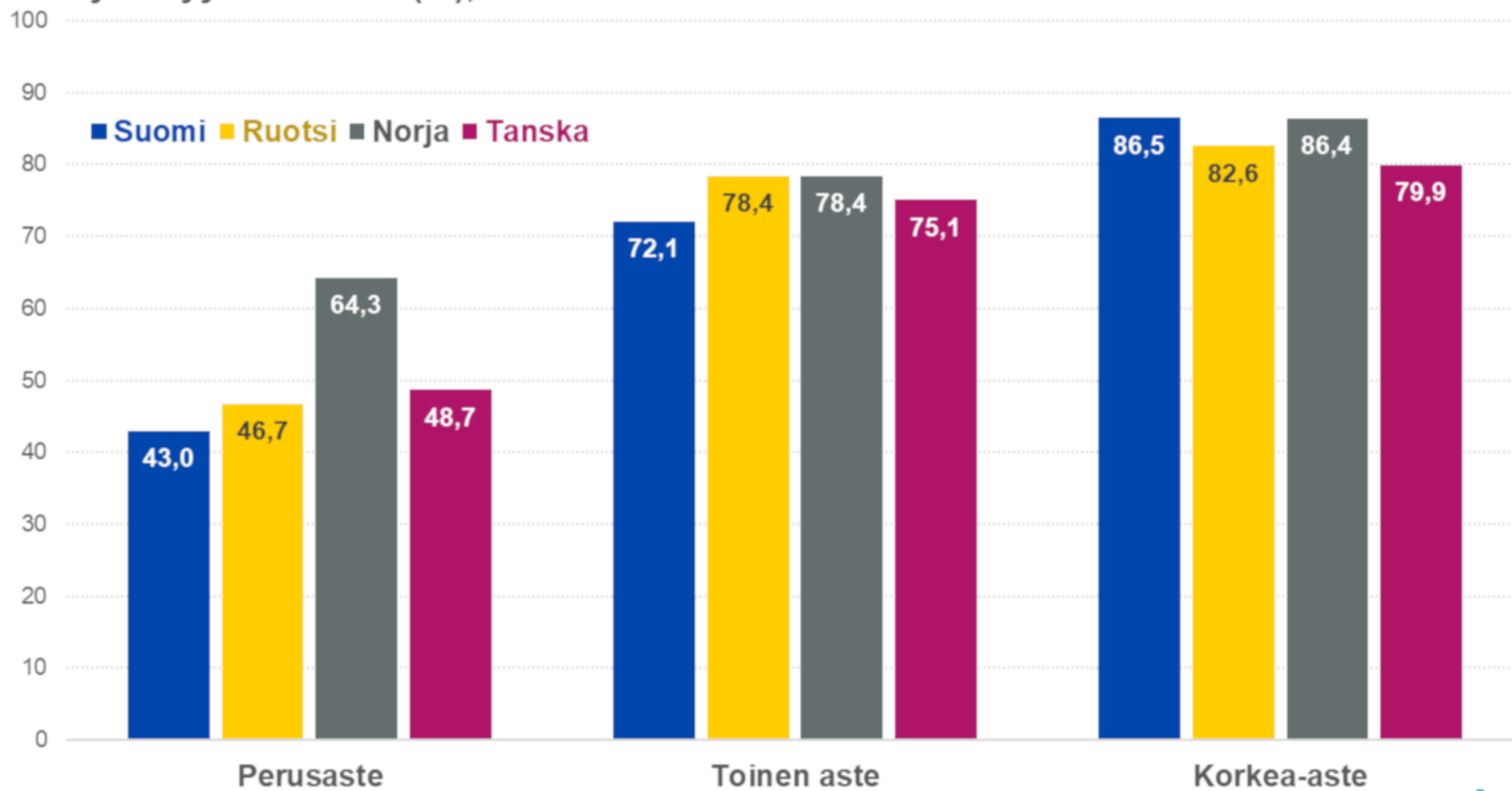
Oleskelulupahakemukset syyn mukaan 2015-2019

Akava
Works

Lähde: Migri
Graafi: Akava Works
Päivitetty: 9/20

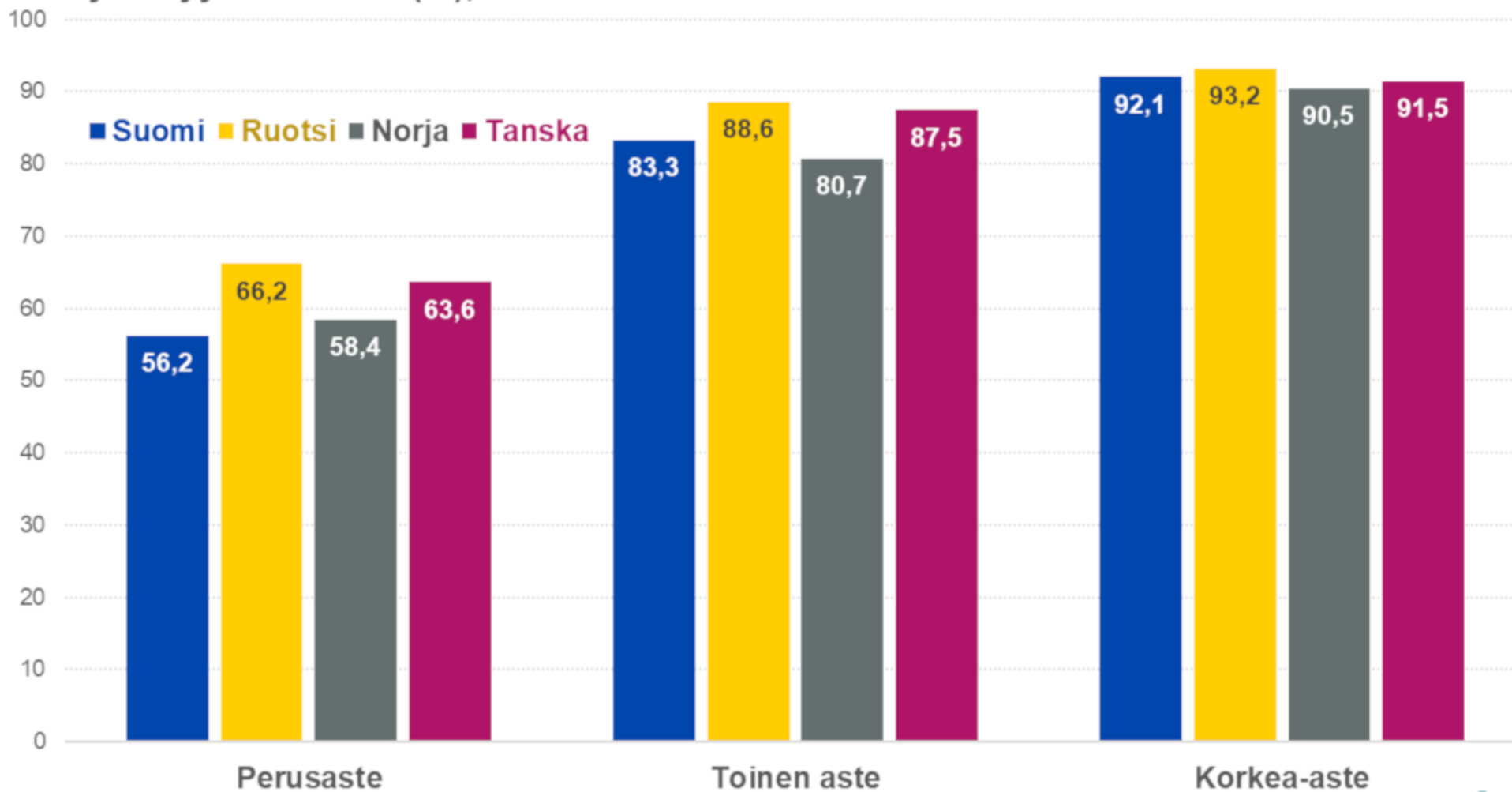
Työllisyysaste 2020 (%), 25–29-v.

Lähde: Eurostat

Akava
Works

Työllisyysaste 2020 (%), 40–44-v.

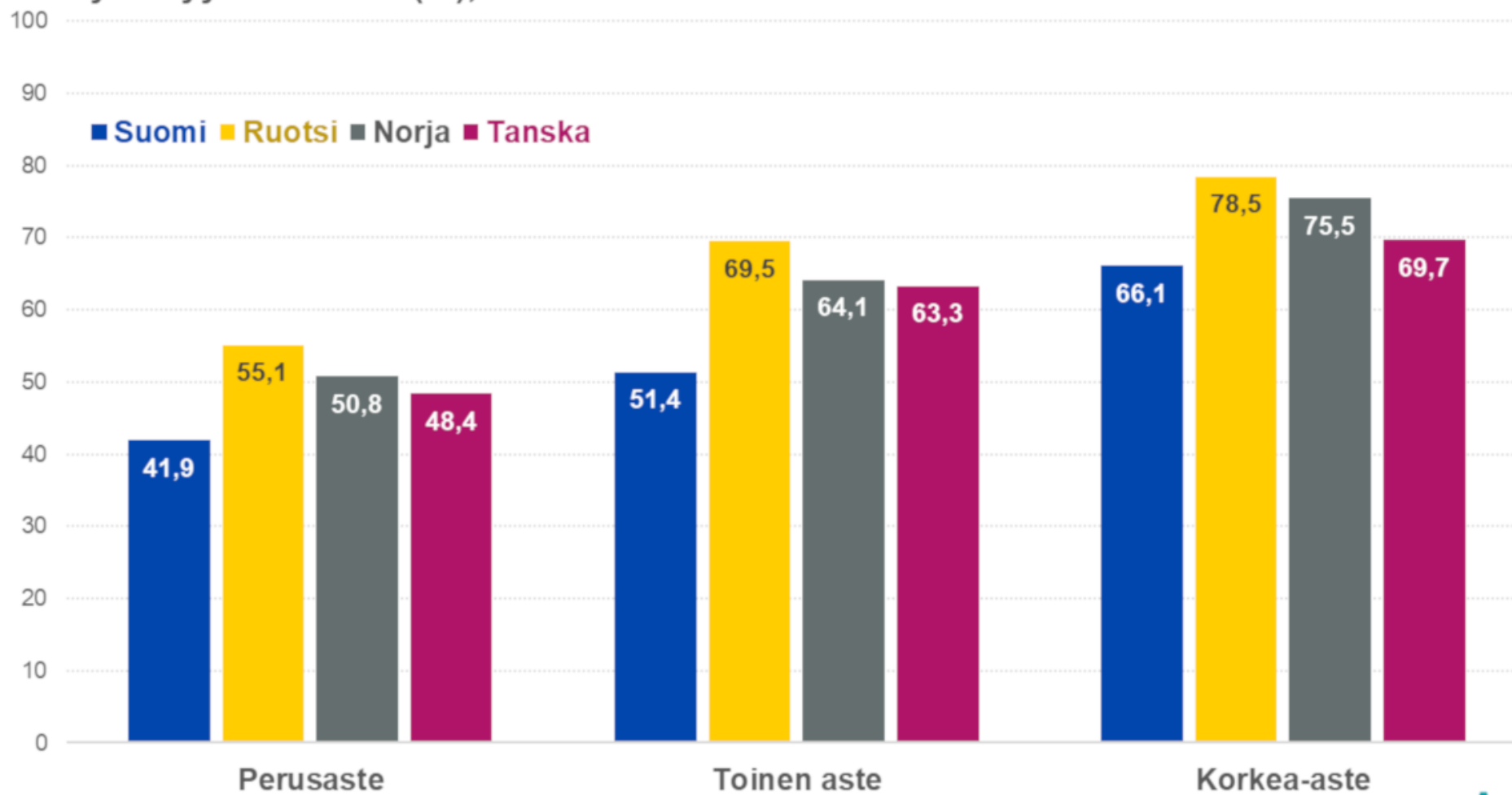

Lähde: Eurostat

Akava
Works

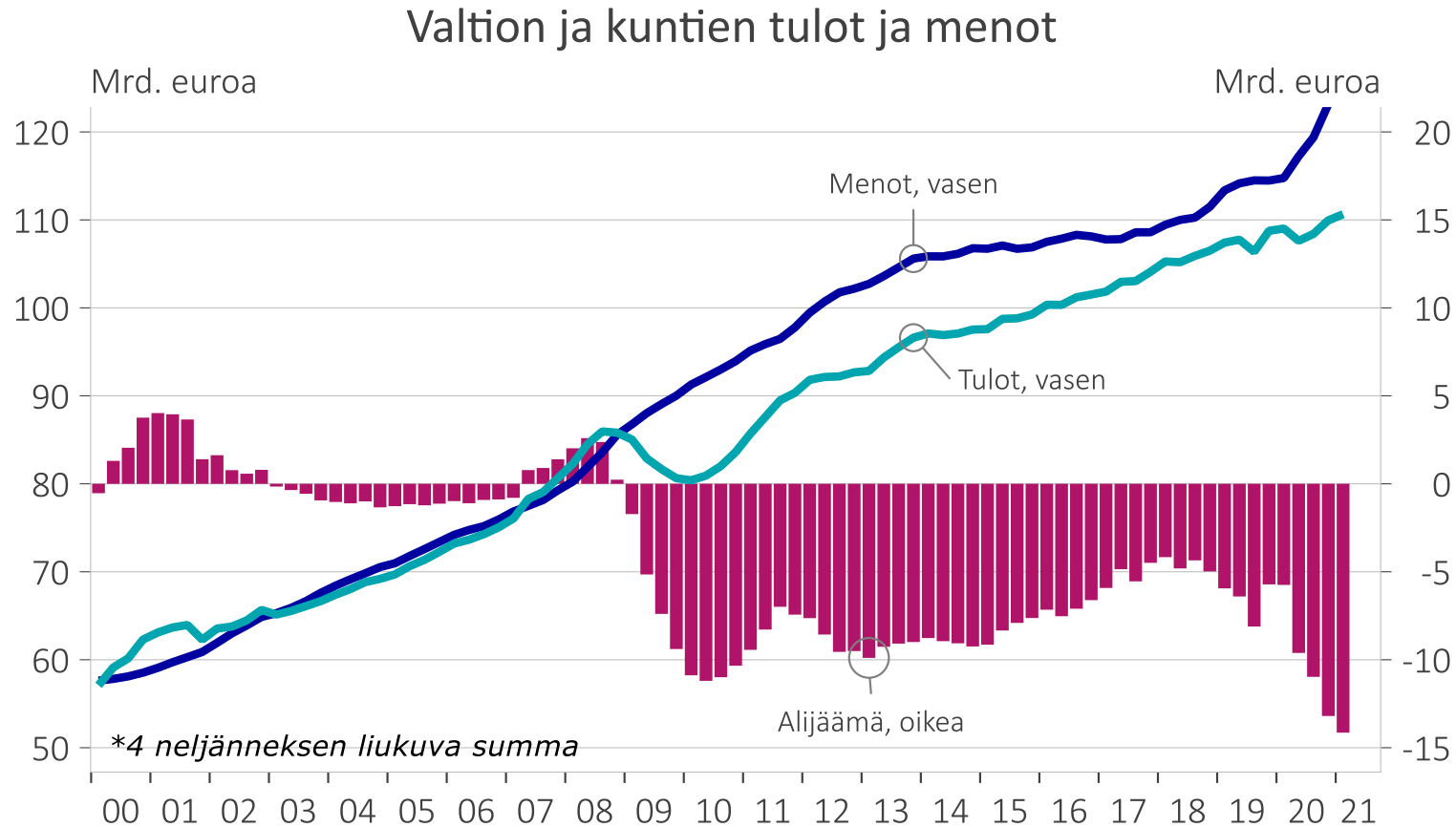
Työllisyysaste 2020 (%), 60–64-v.

Lähde: Eurostat

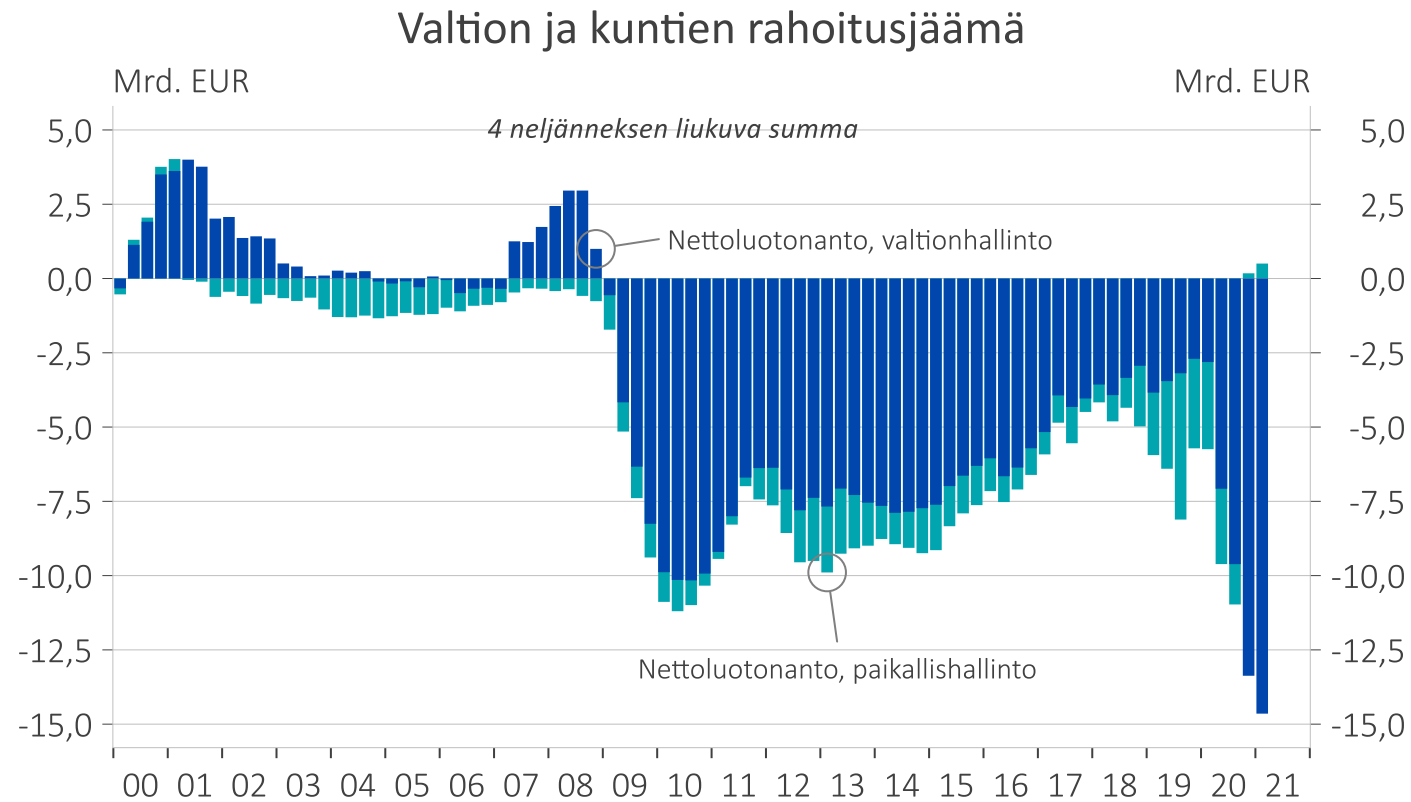
Akava
Works

Julkisen talouden tulot ja menot pysyvässä epäsuhdassa

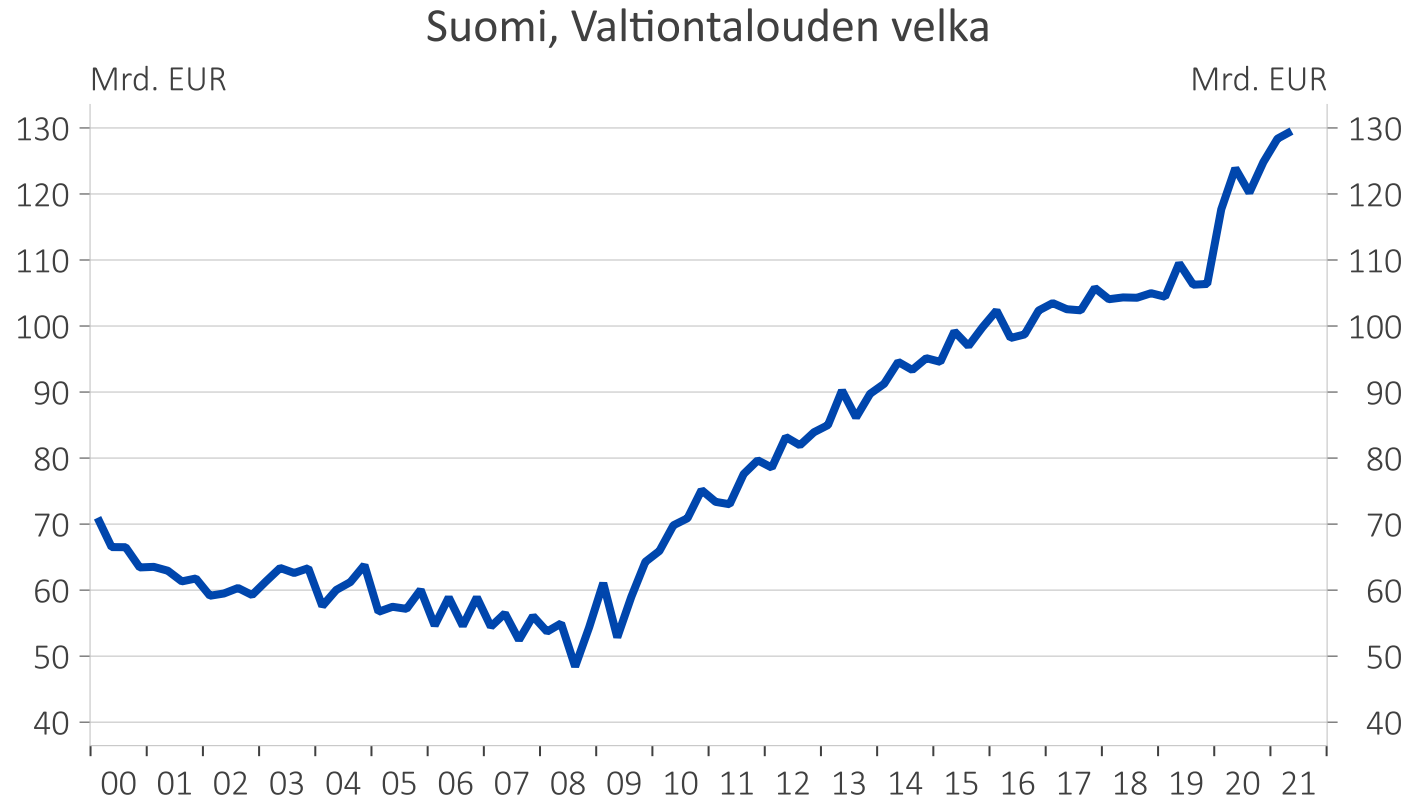
Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Julkisen talouden alijäämä

Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Valtion velkaantuminen jatkuu

Lähde: Akava Works, Valtiokonttori ja Macrobond

Työmarkkina- ja sopimusjärjestelmän murros

- EK luopunut keskitetyistä palkkaratkaisuista
- Palkoista ja työ- ja virkaehdoista sovitaan liittokierroksella – valtakunnansovittelija noudattaa yhä ns. yleistä linjaa
- Metsäteollisuus irtautui työehtosopimustoiminnasta
- Teknologiateollisuuden jakautuminen
- Paine paikalliseen sopimiseen kasvaa yksityisellä sektorilla
- Kolmikantaisessa lainsäädäntövalmistelussa kompromissien aikaan saaminen vaikeaa

Tulevaan sopimuskierrökseen valmistautuminen

- Työehdoista sopiminen murrostilassa
- Seuraava sopimuskierrös alkaa loppusyksystä ilman työmarkkinatoimijoiden yhteistä tilannekuvaa ja yhteisesti sovittua työmarkkinamallia
- Työmarkkinoiden ennustettavuus ja vakaus todennäköisesti heikentyvät, voi lisätä työriitojen todennäköisyyttä
- Nykyinen sovittelujärjestelmä ei vastaa viimeaikaisia muutoksia
- Vireä talouskasvu ja työvoimapula usealla alalla luovat edellytykset ostovoimaa tukevalle palkkapolitiikalle
- Sopimusjärjestelmän hajautuminen ei saa heikentää tätä kehitystä

Akava